

Jutta Lahtinen

**YHTEISÖLLISTÄ OPISKELUHUOLTOA
TOTEUTTAVIEN NÄKEMYKSET KOU-
LUNUORISOTYÖSTÄ
Gradialla Jyväskylässä**

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomikoulutus

2023

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Jutta Lahtinen
Työn nimi	Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavien näkemykset koulunuorisotyöstä
Toimeksiantaja	Osaamiskeskus Nuoska
Vuosi	2023
Sivut	43 sivua, liitteitä 7 sivua
Työn ohjaaja(t)	Karoliina Rötö

TIIVISTELMÄ

Koulunuorisotyö on yleistymässä niin perusasteen kuin toisen asteen koululaitoksissa. Koulunuorisotyötä tutkitaan ja kehitetään aktiivisesti valtakunnallisesti muun muassa Osaamiskeskus Nuoskan toimesta. Heidän tavoitteenansa on tehdä koulunuorisotyöstä yhtenevä samoja linjoja noudattava valtakunnallinen työkenttä.

Opinnäytetyössä selvitettiin koulunuorisotyön tilannetta toisella asteella Jyväskylässä Gradialla yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttavien työntekijöiden näkökulmasta, eli niin opetushenkilöstön kuin opiskeluhuoltopalvelun työntekijöiden. Opinnäytetyön kohteena olivat ne yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat henkilöt, jotka pääsääntöisesti työskentelevät koulun tiloissa. Opinnäytetyön työelämäkumppanina oli Osaamiskeskus Nuoska. Henkilökohtaisena tavoitteenani on syventävää omaa osaamistani ja ymmärrystäni koulunuorisotyöstä.

Opinnäytetyö toteutettiin Webropol-kyselynä, mikä toimitettiin Jyväskylän toisen asteen oppilaitokseen Gradialle yhteyshenkilön avustuksella sähköpostitse työntekijöille. Kyselyyn vastasi 19 henkilöä. Aineiston keruun jälkeen aineisto analysoitiin teoriasidonnaisesti. Teoreettisena viitekehysenä opinnäytetyössä käytettiin sosiaalipedagogiikkaa ja yhteisökasvatusta.

Opinnäytetyössä saatujen vastausten perusteella voidaan päätellä koulunuorisotyön olevan tarpeellinen lisä koululaitoksissa lisäämään nuorten kouluhyvinvointia ja -viihtyvyyttä sekä auttamaan nuoria matalalla kynnyksellä. Koulunuorisotyö koetaan työntekijöiden näkökulmasta merkityksellisenä ja monimuotoisena. Opinnäytetyön tuloksia verrataan Nuorisotutkimusseuran tuottamaan kyselytutkimukseen kunnallisesta nuorisotyöstä. Tulokset ovat yhteneviä.

Asiasanat: Koulunuorisotyö, sosiaalipedagogiikka, yhteisöllinen opiskeluhuolto, yhteisökasvatus

Degree title	Bachelor of Social Services
Author	Jutta Lahtinen
Thesis title	Views on youth work at school from the perspective of employees
Commissioned by	Osaamiskeskus Nuoska
Time	2023
Pages	43 pages, 7 pages of appendices
Supervisor	Karoliina Rötö

ABSTRACT

School youth work is a growing phenomenon in primary and secondary schools. School youth work is actively studied and developed in the national context. The aim is to make school youth work a national field of work consistent with the same lines of work. At the moment, the municipality is responsible for organizing youth work at school, so there are big differences between the municipalities.

The working life partner of the thesis is Osaamiskeskus Nuoska. The thesis is qualitative research, which aims to find out the situation of youth work in second level education at Gradia in Jyväskylä from the perspective of the workers.

The study was carried out in the form of a Webropol survey, which was sent by e-mail to the employees with the assistance of Gradia of contact person. Nineteen people replied to the questionnaire. After the material was collected, the data were analysed on a theoretical basis. As a theoretical framework, social pedagogy was used in the research, through which research results were analysed.

Based on the answers produced by the survey, it can be concluded that school youth work is a necessary supplement in school institutions to increase the school welfare and comforts young people. The results of the study are in line with the national survey surveys. The respondents of the survey do not directly recognize the social pedagogical indications of youth work, but gestures can be interpreted through social pedagogy.

Keywords: youth work at school, social pedagogy, community education

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Toimeksiantajan esittely	7
2	KOULUNUORISOTYÖ	8
2.1	Koulunuorisotyö käsitteenä.....	8
2.2	Koulunuorisotyö käytännössä	10
2.3	Koulunuorisotyön toteutustavat.....	11
2.4	Yhteisöllinen opiskeluhoito ja koulunuorisotyö.....	12
3	KOULUNUORISOTYÖHÖN VAIKUTTAVIA TEOREETTISIA SUUNTAUKSIA.....	13
3.1	Yhteisökasvatus osana yhteisöllistä opiskeluhoitoa.....	13
3.2	Sosiaalipedagogiikka nuorisotyössä.....	14
3.3	Sosiokulttuurinen innostaminen koulunuorisotyössä	15
4	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET.....	16
5	TUTKIMUSMENETELMÄ, AINEISTONKERUU JA ANALYYSI.....	16
5.1	Aineistonkeruu kyselylomakkeella	17
5.2	Analyysi	18
6	TUTKIMUSTULOKSET	19
6.1	Vastaajien taustakysymykset.....	19
6.2	Näkemykset koulunuorisotyön toteuttamisesta.....	20
6.3	Miten ja millaisin menetelmin koulunuorisotyötä toteutetaan	23
6.4	Koulunuorisotyön merkitys yhteisössä.....	26
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	28
8	POHDINTA	30
8.1	Tutkimuksen arviointi	32
8.2	Luotettavuus ja eettisyys	33
	LÄHTEET.....	34
	LIITTEET	

Liite 2. Tutkimustiedote

1 JOHDANTO

Nuorisotutkimusseuran (2021) toteuttaman kyselyn mukaan kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on lisääntynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana. Työmuodon kasvamiseen vaikuttaa varmasti myös vallinnut koronatilanne, kun muut vapaa-ajanvietoksi luokitellut palvelut ovat olleet pidempiaikaisten rajoitustoimien alla. Kyselyn mukaan kunnan nuorisotoimi toteuttaa nuorisotyötä vain noin 40 % ammattioppilaitoksista ja noin 50 % lukioista, kun esimerkiksi yläkoulujen toteuttamisprosentti on lähes kahdeksankymmentä (Kivijärvi ym. 2022).

Työelämäkumppanin löysin ammattikorkeakouluni tutkimus- ja kehityshankkeista. Osaamiskeskus Nuoska kiinnitti huomioni ja kuulosti omiin mielenkiinnonkohteisiin sopivalta. Osaamiskeskus Nuoska kehittää ja kartoittaa erilaisia nuorisotyön toimintamalleja sovellettavaksi monenlaisissa yhteisöissä ja tilanteissa. Osaamiskeskus Nuoskaa rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö. (Xamk.fi s.a.) Otin yhteyttä hankkeen projektipäällikköön, jolta sain muutamia opinnäytetyöaihe vaihtoehtoja, joista päädyin valitsemaan käsittelemäni aiheen.

Opinnäytetyössäni tarkastellaan yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavien työntekijöiden näkemyksiä koulunuorisotyöstä. Olen itse kiinnostunut nuorisotyöstä, nuorten hyvinvoinnista sekä koulusosiaalityöstä että myös kehittämis- ja hanketyöstä. Opetus- ja kulttuuriministeriö (2021) on nostanut toimenpideohjelmassaan esiin esimerkiksi toisen asteen oppilaitosten yhteisöllisen toimintakulttuurin edistämisen sekä ankkuritoiminnan lisäämisen oppilaitosten toimintaan.

Nuorten hyvinvointi on erityisesti nyt parin viime vuoden aikana noussut otsikoihin ja yleiseksi puheenaiheeksi niin koronapandemian myötä kuin lisääntyneen väkivallan myötä. Puhetta on herättänyt myös pitkät jonotusajat esimerkiksi terveyspalveluissa sekä haasteet saada apua omaan hyvinvointiin. Kouluterveyskyselyä tarkastellessa huomaa Jyväskylän alueella erityisesti toisella asteella palvelun ja avunsaannin vaikeutuneen (THL 2021).

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, koulun nuoristyötä ja sen toteuttamisen tapoja, joista tarkemmin kuvataan sosiaalipedagogiikka sekä yhteisökasvatus. Näiden nostamiseen teoriaosuudessa vahvemmin päädyin oman kiinnostukseni pohjalta sekä yhteisökasvatuksen toimeksiantajaltani saamieni ideoiden pohjalta. Sosiaalipedagogiikassa korostetaan kasvatuksen yhteiskunnallista luonnetta tarkastelemalla mahdollisuuksia vaikuttaa ja vastata yksilön avun tarpeisiin kasvatuksen keinoin. Sosiaalipedagoginen nuorisokasvatus pyrkii ymmärtämään nuorten moninaistuvia ongelmia, kuten koulu syrjäytymistä, harrastuksettomuutta sekä ihmishuhdevaikeuksia. (Hämäläinen 2007, 169–196.) Yhdistäessäni sosiaalipedagogiikan koulunuorisotyöhön, keskityn enemmän sosiaalisen auttamisen ja ammatillisen sosiaalisen työn näkökulmaan.

Niin sosiaalipedagogiikassa kuin yhteisökasvatuksessa korostetaan yhteisöllisyyden ja yhteisöihin kuulumisen merkitystä. Yhteisöllisellä toiminnalla pyritään vaikuttamaan myönteisellä tavalla toisiin. Tarkoituksena on kannustaa osallistujia olemaan omia itsejään ja ilmaisemaan omia mielipiteitä. Yhteisöllinen toiminta parhaimmillaan tukee nuoria tietynlaiseen itsehallintoon ja itsekasvatukseen, johon yhteisökasvatus perustuu. (Rautiainen 2005, 15.)

Opinnäytetyöni toteutin kyselynä, survey-tutkimustyyllillä, jolloin aineistoni tulee tutkimuksessani olemaan primääriä, eli nimenomaan omaa tutkimusongelmaani varten kerättyä (Ks. myös Kananen 2019, 29).

1.1 Toimeksiantajan esittely

Osaamiskeskus Nuoskan tarkoitus on koota ja jakaa tietoa koulunuorisotyöstä valtakunnallisesti. Nuoskan tavoitteena on kehittää koulunuorisotyö opetussuunnitelman mukaisesti osaksi koulujen arkea. Pää tavoitteena on edistää nuorten vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuuksia sekä vertaistoimintaa. Nuoskan tavoitteena on lisätä nuorisotyö osaksi koulujen yhteisöjä. Tällä het-

kellä kehittämiskohteena on erityisesti nivelvaiheen työskentely, jolla tarkoitetaan peruskoulusta toiselle asteelle siirtymistä sekä toisen asteen oppilaitokset. (Hännikäinen-Uutela & Lähdeniemi 2020.)

Osaamiskeskus Nuoska on opinnäytetyöni työelämäkumppani, joka antoi minulle vapauden aiheen muotoiluun, tutkimuksen toteuttamistapaan sekä tutkimuskysymysten asetteluun. Pidimme ennen opinnäytetyöni aloitusta yhteisen pohdintatuokion etäyhteydellä. Pohdimme erilaisia lähestymistapoja, tutkimusmenetelmiä ja teoreettisia viitekehyksiä. Pohdinnasta itselleni jäi mieleen yhteisökasvatus ja sosiaalipedagogiikka, jotka halusin poimia opinnäytetyöhöni.

Toteutan opinnäytetyöni keskitetysti Jyväskylässä koulutuskuntayhtymä Gradialla verkkokyselynä. Rajasin tutkimukseni koskemaan toisen asteen koulutusta alueellisesti. Päädyin valitsemaan Gradian, koska Gradian alla toimii Jyväskylässä ja Jämsänkoskella niin lukioita kuin ammattikouluja. (Gradia.fi s.a.)

Työelämäkumppanini antoi minun itse suunnitella opinnäytetyöni ja rajata aiheita. Halusin tuottaa tutkimuksen alueellisesti. Gradia valikoitui tutkimuskohdeksi, koska Gradia sijaitsee omalla asuinpaikkakunnallani, joten tarvittaessa vierailu paikan päällä olisi helppo järjestää. Osaamiskeskus Nuoskalla oli jo valmiiksi jonkin verran yhteistyötä Gradian kanssa, joten myös tästä syystä Gradia oli luonteva valinta tutkimuskohdeksi. Tiesin Gradian alla toimivan myös niin lukioita kuin ammattikouluja, joten tutkimukseni kattaisi molempia toisen asteen oppilaitoksia.

2 KOULUNUORISOTYÖ

2.1 Koulunuorisotyö käsitteenä

Koulunuorisotyöstä on käytössä useita eri termejä, kuten koulun ja nuorisotyön yhteistyö, koulussa tehtävä nuorisotyö ja koulunuorisotyö. Käytän itse opinnäytetyössäni termiä koulunuorisotyö (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 15). Koulunuorisotyöllä tässä opinnäytetyössä tarkoitan nuorisotyötä, joka tapahtuu koulupäivien aikana koulurakennuksessa koulun opiskelijoiden parissa, ja

jota pääsääntöisesti toteuttaa siihen ennalta nimetyt ja määrätyt henkilöt, jotka ovat koulunuorisotyöntekijöitä.

Koulunuorisotyö on löytänyt paikkaansa peruskouluista 2000-luvun alussa, mutta toisen asteen oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on suhteellisen uusi työnkuva, jota on pyritty kehittämään ja lisäämään muutamien viime vuosien aikana. Koulunuorisotyötä halutaan kehittää myös valtiovallan toimesta, esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa koulunuorisotyön kehittämistä. Koulunuorisotyön toteuttaminen ja kehittäminen on ollut jokaisen kunnan omalla vastuulla, joten selkeää yhtenäistä linjaa koulunuorisotyön toteuttamiselle ei ole. (Kiilakoski 2014, 14.)

Koulunuorisotyön tarkoitus on ollut lisätä ja laajentaa nuoristyön toimintaa sekä kohtaamien nuorien määrää. Koulunuorisotyön myötä koulussa saata-villa olevien aikuisten määrä on kasvanut ja moninaistunut. (Kiilakoski 2014, 8.) Koulunuorisotyö tavoittaa kuukausittain yli 20 000 nuorta Suomessa (Kivi-järvi ym. 2022). Aikaisemmin koulujen ja nuoristyön välinen yhteistyö on ollut lähinnä erilaisia projektikokonaisuuksia tai tutustumiskäyntejä. Suunnitelmalli-sempi yhteistyö koulujen ja nuorisotyön välillä on alkanut kehittyä vasta 2000-luvulla. (Kiilakoski 2014, 12.)

Kiilakoski (2014, 51–52) on hahmotellut koulunuorisotyölle neljä eri työskente-lytasoa, joita ovat osallistuminen koulun kehittämiseen kasvuyhteisönä, osal-listuminen oppimisen tukemiseen erilaisin menetelmin, tuen tarjoaminen erilai-sissa ongelmatilanteissa ja ryhmäprosesseissa sekä neljäntenä tukea oppilai-den oppivelvollisuuden suorittamista esimerkiksi erityisopetuksessa.

Nuorisotyön pilarit ovat muotoiltu myös koulunuorisotyötä selkeyttävämmäksi ja soveltamista helpottamaan. Nuorisotyön demokraattinen pilari voidaan kiin-nittää suoraan koulussa tehtävään osallisuutta edistävään työhön. Pedagogi-sella pilarilla tarkoitetaan nuoren oppimisen, kasvun ja kehityksen tukemista, joten tällä pilarilla voidaan perustella koulun ja nuorisotyön välisen yhteistyön tarve, koska onhan koulu yksi nuoren tärkeimmistä kasvuyhteisöistä. Terve-

delliseen pilariin sisältyy esimerkiksi päihdekasvatus sekä syrjäytymisen ehkäisy. Sosiopoliittisen pilarin näkökulmasta koulunuorisotyön tehtävä on ehkäistä yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta, eli tällä voidaan perustella yksittäisten nuorten ryhmien huomioiminen kohderyhmänä. (Forkby & Kiilakoski 2014.) Todellisuudessa koulunuorisotyö voi olla kaikkea edellä mainittua ja paljon muutakin.

2.2 Koulunuorisotyö käytännössä

Huomion arvoista mielestäni on se, että oppilaitosnuorisotyötä ei ohjailta valtakunnallisesti, vaan toteuttaminen on kunnan vastuulla, jonka vuoksi toteutus- tavat vaihtelevat suurestikin kuntien välillä. Nuorisotyöstä on kuitenkin maininta yhteistyö tahona vuonna 2014 uudistetussa opetussuunnitelman perusteissa, mutta yhteistyötä tai nuorisotyötä ei kuitenkaan määritellä tarkemmin. Koska nuorisotyöstä vastaa kunta ja opetussuunnitelman perusteet ovat valtakunnalliset, ei yhteistyön tarkempi määrittely ole mahdollista yhtenevien linjojen, kuten resurssien, puuttuessa. (Kivijärvi ym. 2022.)

Koulu ympäristönä on lähes täydellinen työkenttä nuorisotyölle, koska oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan Suomessa kaikki alle 18-vuotiaat käyvät jostakin koulua. Nuorisotyö pystyy saavuttamaan koulussa todella suuren määrän nuoria, ja myös sellaisia, jotka eivät hakeudu vapaa-ajalla nuorten kohtaamispaikkoihin. Koulussa nuoret kohtaavat niin muita nuoria kuin erilaisia aikuisia, joten erilaisten vuorovaikutustilanteiden kohtaaminen niin yksilönä kuin ryhmänä on väistämätöntä. Viimeistään koulussa nuoret joutuvat myös kohtaamaan ja opettelemaan palvelujärjestelmää erilaisten hyvinvointipalveluiden kautta, kuten koulukuraattorin tai kouluterveydenhoitajan palveluiden kautta, sekä toisen asteen opiskelijat saattavat jo hakea Kelasta opintoetuuksia.

Nuoristyön paikka koulussa on kohdata nuoria ja tarjota nuorille matalan kynnyksen tukea ja apua erilaisia heitä mietityttäviin tilanteisiin. (Kiilakoski 2014, 28–29.) Koulun yleisestä kohtaamistavasta poiketen koulunuorisotyön on tarkoitus yksilötasolla kohdata nuori omana itsenään, ei hänen opintojensa tai

suoritustensa kautta. Nuorisotyön tarkoituksena on nimenomaan välttää suuren auktoriteetin luomista tai viranomaisvaikutelmaa. (Kiilakoski 2014, 87–88.)

Ahon (2013) tekemän tutkimuksen mukaan nuorisotyöntekijät koulussa pyrkivät rakentamaan ammattikuvaansa kuraattorin kaltaiseksi asiantuntijaksi. Sosionomille ominaisimpana työnkuvana koulumaailmassa voidaan katsoa olevan ennaltaehkäisevä työote sekä nuorten kouluarjen tukeminen. Koulutustaustallaan sosionomi tuo toisenlaisen näkökulman nuoren elämäntilanteen ymmärtämiseen ja tukemiseen. (Rautiainen 2005, 115–116.)

Nuoret tarvitsevat tukea erityisesti nivelvaiheissa, joita ovat peruskoulusta toiselle asteelle siirtyminen ja toiselta asteelta eteenpäin siirtyminen. Näissä tilanteissa koulunuorisotyön tärkeys saattaa korostua, koska he ovat koulussa saatavilla olevia aikuisia, joilla pitäisi olla aikaa istua kuuntelemaan ja auttamaan nuorta hänen elämänsä koskevilla asioilla. (Kiilakoski 2014.)

Nuorisotutkimusseuran tekemän tutkimuksen perusteella kunnan edustajien mielestä nuorisotyön tavoitteista tärkeimmät ammatillisessa oppilaitoksessa ovat opintojen keskeyttämisen ehkäiseminen, koulutussiirtymisen tukeminen, vertais- ja ryhmäsuhteiden vahvistaminen sekä nuoristoimen toiminnasta tiedottaminen. Vastaavasti lukiossa tehtävän nuorisotyön tärkeimmiksi tavoitteiksi on listattu opintojen keskeyttämisen ehkäiseminen, vertais- ja ryhmäsuhteiden vahvistaminen, vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen sekä oppilaitosviihtyvyyden parantaminen. (Kivijärvi ym. 2022.)

2.3 Koulunuorisotyön toteutustavat

Koulunuorisotyö liittyy opetussuunnitelmassa mainitun kasvatustehtävän tukemiseen tarjoamalla erilaisia oppimisympäristöjä ja informaalia kasvatusta, jolla tarkoitetaan arkipäiväoppimistä, jonka kautta ihminen omaksuu mielipiteitä, arvoja, tietoja ja taitoja (Tuomisto 1991). Koulunuorisotyön yleisimmät työmuodot ovat erilaiset ryhmäytymiset, välituntitoiminta sekä tapahtumat ja teemapäivät. Ryhmäytymisessä hyödynnetään nuorisotyön yhteisöllistä ja pedago-

gista osaamista. Välitunneilla koulunuorisotyöntekijät toimivat läsnä olevina aikuisina nuorille. Erilaiset tapahtumat ja teemapäivät voidaan liittää ajankohtaisiin asioihin ja nuoria koskeviin ilmiöihin, kuten päihteisiin, ja sitä kautta osaksi oppiainetta kuten terveystietoa. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 50–60.)

Koulunuorisotyöntekijän päätehtäväksi voidaan katsoa elämänhallinnan ja sosiaalisten taitojen opettaminen nuorille. Työtehtävinä kiireettömän läsnäolon lisäksi koulunuorisotyöntekijöillä ovat erilaiset ryhmien ohjaukset sekä yksilöohjaus. Koulunuorisotyöntekijä voi olla osana toteuttamassa esimerkiksi pienryhmätoimintaa. Koulunuorisotyöntekijän odotetaan usein vastaavan koulun yhteisöllisyyden luomiseen, nuorten osallisuuden lisäämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Koulunuorisotyöntekijä toimii niin innostajana kuin kehittäjänä koulu yhteisössä, johon sosiaalipedagoginen työote antaa hyvät valmiudet. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 50–60.)

2.4 Yhteisöllinen opiskeluhoito ja koulunuorisotyö

Yhteisöllinen opiskeluhoito on osa opiskeluhoillon kokonaisuutta toisella asteella. Yhteisöllinen opiskeluhoito on ensisijainen opiskeluhoillon malli, mikä kattaa kaikki opiskelijat ja oppilaitoksen toimijat. Yhteisöllisen opiskeluhoillon on tarkoitus olla suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä ennaltaehkäisevällä otteella. (Hietanen-Peltola ym. 2019, 11–12). Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijoiden hyvinvointia, oppimista, vuorovaikutusta, terveyttä, osallisuutta sekä sosiaalista vastuullisuutta edistäviä toimia sekä toimintakulttuuria, joka edistää opiskelu ympäristön turvallisuutta, terveellisyttä sekä esteettömyyttä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4. §).

Yhteisöllisen opiskeluhoiltotyön on tarkoitus esimerkiksi ehkäistä kiusaamista, vahvistaa opiskelijoiden osallisuutta, edistää vuorovaikutustaitoja sekä mielen-terveyttä ja vahvistaa huoltajien osallisuutta. Oppilaitoksen oma opiskeluhoiltosuunnitelma määrittää yhteisöllisen opiskeluhoillon toteutuksen. Yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamisesta vastaa kaikki oppilaitoksen työntekijät; opetushenkilöstö, rehtori, terveydenhoitajat, psykologit, kuraattorit, ruokailu- ja

siivouspalveluiden työntekijät. Ensisijainen vastuu on kuitenkin rehtorilla ja opettajilla. (THL 2022.)

3 KOULUNUORISOTYÖHÖN VAIKUTTAVIA TEOREETTISIA SUUNTAUKSIA

3.1 Yhteisökasvatus osana yhteisöllistä opiskeluhuoltoa

Yhteisökasvatuksen tunnetuimpia kehittäjiä Suomessa on Kalevi Kaipio, joka on tutkinut ja kirjoittanut aiheesta paljon 1970-luvulta alkaen. Kaipion (1977) mukaan yhteisökasvatusta voidaan harjoittaa missä vain toimintaympäristössä, jossa sama kohdejoukko säännöllisesti kokoontuu tai on läsnä. Yhteisökasvatusmenetelmän tarve on noussut kasvatustieteiden ratkaisusta. Huomio kiinnitettiin siihen, että yhteisö voi luoda itse päämääränsä sekä periaatteensa, joita noudattaa. Yhteisökasvatuksen ytimessä ovat yhteisöllisyys, avoimuus ja rehellisyys sekä luottamus. Yhteisökasvatuksen ajatuksena on, että niin yhteisön kuin yksilön kehityksen ja muutoksen myötä yhteisöntavoitteita sekä -periaatteita tulee jatkuvasti voida arvioida, kehittää ja muuttaa. Yhteisökasvatuksen mukaan yhteisössä tulee luoda myös puitteet tasa-arvolle ja demokratialle järjestämällä säännöllisesti yhteiskokouksia. Avoimuudella ja rehellisyydellä tarkoitetaan pyrkimystä mahdollisimman avointa vuorovaikutusta yhteisössä. (Kaipio 1995.)

Ensimmäisen kerran yhteisökasvatuksen toimivuutta kouluympäristössä tutkittiin 1980-luvulla viidessä eri koulussa, mutta tuolloin koulun säädökset olivat ristiriidassa yhteisökasvatuksen toteutumisen kanssa, mutta viitteitä yhteisökasvatuksen mahdollisesta toimivuudesta kuitenkin saatiin esimerkiksi koulukiusaamisen vähenemisestä. Yhteisökasvatusta käytännössä toteutettiin, ja toteutetaan, kouluissa niin, että luokan tai ryhmän kesken järjestetään säännöllisiä kokouksia, joissa jokainen saa tuoda omia mielipiteitä ja näkemyksiään esiin tasavertaisesti. Säännöllisten kokousten tarkoituksena on myös kehittää toimintaa ja päättää yhteisistä asioista sekä toimintaperiaatteista. Yhteisöllisyyden voidaan katsoa myös lisäävän yksilön sosiaalisia voimavaroja. (Kaipio 1995.) Yhteisökasvatuksesta on mielestäni löydettävissä viitteitä Lev Vygotskin luomaan lähikehityksen vyöhykkeeseen.

Koulu toimii myös väistämättä kasvatusyhteisönä lapsille ja nuorille, koska he viettävät suuren osan nuoruudestaan koulussa muiden ympäröimänä. Erityisesti toisella asteella koulussa opettajat eivät välttämättä enää tunne olevansa kasvattajia, vaikkakin koulu nuorille näyttäytyy edelleen kasvatusyhteisönä. (Kiilakoski 2014, 29.) Yksi koulunuorisotyön toteutusmuoto on järjestää erilaisia nuorten kokouksia, tapaamisia ja tapahtumia, ja niiden kautta pyrkiä luomaan yhteisöllisyyttä.

Nuorista muodostuu oppilaitosyhteisön sisällä erilaisia vertaisryhmiä, jotka koostuvat samanhenkisistä nuorista ja, joille muotoutuvat omat toimintatansa. Vertaisryhmät eivät aina toimi ilman aikuisen ohjausta ja tukea. Onnistuessaan oppilaitoksen kasvattajayhteisö voi tukea vertaisryhmää niin merkityksellisesti, että se ohjaa nuorta aikuisuuteen kasvamisessa oppiaineiden ohessa. Näin ollen kasvattajayhteisö voi onnistua vertaisryhmää tukemalla tukemaan nuorta yhteiskuntakelpoiseksi kasvamisessa sekä nuoren minuuden kehittymisessä. (Hännikäinen-Uutela & Lähdeniemi 2020.)

3.2 Sosiaalipedagogiikka nuorisotyössä

Sosiaalipedagogiikka on otollinen teoriapohja koulunuorisotyölle, koska sen painopiste on erityisesti yksilön, eli tässä tilanteessa nuoren, ja yhteisön, eli tässä tilanteessa oppilaitoksen, suhteen dynamiikassa. (Hämäläinen 2007, 169–196.) Sosiaalipedagogiikka on siis toimiva väline luoda siltaa koulupedagogiikan ja nuoren muun elämän välille. Sosiaalipedagogiikan voidaan katsoa toimivan koulussa syrjäytymistä ehkäisevänä toimintona. (Rautiainen 2005, 21.)

Sosiaalipedagogiikassa katsotaan ihmisen olevan oman elämänsä ja elämäntilanteensa paras asiantuntija, jokseenkin tämän voidaan katsoa toteutuvan myös nuoren kohdalla huomioiden nuoren kehityksen ja kyvykkyyden. Sosiaalipedagogiikan tavoitteena voidaan pitää nuoren elämänhallinnan tukemista, mutta toiminnan tavoitteena on myös tarvittaessa heikentyneen sosiaalisen

toimintakyvyn palauttaminen nuoren omaan kyvykkyyteen kannustamalla ja tukemalla. (Rautiainen 2005, 13–16.)

Sosiaalipedagogisesta näkökulmasta toimiva työntekijä toimii tilannesidonnaisesti yhteistyössä nuoren kanssa. Pyrkimyksenä on luoda riittävän pitkä asiakassuhde, jonka aikana työntekijä pyrkii kulkemaan arjessa nuoren rinnalla tukien selviytymistä. (Rautiainen 2005, 17.) Esimerkiksi koulukuraattorin työn sisältö käsittää sosiaalipedagogiikan. Koulukuraattorina Suomessa voi toimia sosiaalihuollon ammattihenkilö eli vähimmäisvaatimuksena on sosionomi AMK. Koulumaailmassa opettajalla on otollisin tilanne luoda pitkä ”asiakas-suhde” nuoreen, mutta opettajan resurssit kohdata nuorta yksilönä, ovat rajalliset, toisin kuin mahdollisesti nuorisotyöntekijällä.

3.3 Sosiokulttuurinen innostaminen koulunuorisotyössä

Sosiokulttuurisen innostamisen voidaan katsoa koulussa olevan parhaimmillaan nuorten yhteen johdattamista ja herkistämistä. Kokemuksen on tarkoitus vahvistaa yhteisöön kuulumisen tunnetta sekä nuoren uskallusta ilmaista itseään. (Kurki ym. 2006, 84.) Yksinkertaisimmillaan sosiokulttuurinen innostaminen on erilaisten toimintojen järjestämistä koulussa. Sosiokulttuurisen innostamisen on tarkoitus auttaa nuoren sosiaalista kasvua ja mahdollisesti myös sosiaalista sitoutumista. (Rautiainen 2009.)

Sosiokulttuurisella innostamisella pyritään herättämään henkiin elämää siellä, missä sitä ei vielä ole. Pyritään luomaan liikettä ja tukemaan aloitteellisuutta. Kouluyhteisössä tavoitteena voi olla esimerkiksi saada nuori kiinnostumaan tulevaisuudesta ja sen tuomista mahdollisuuksista. (Harakkamäki 2008, 90–104.)

Oppilaitos ympäristössä sosiokulttuurinen innostaminen näkyy ihmisten, asioiden ja ilmiöiden merkityksellistämisenä. Innostamisen kautta opiskelijoille pyritään välittämään tunne siitä, että he ovat merkityksellisiä ja tärkeitä jäseniä omassa yhteisössään, joilla on mahdollisuus vaikuttaa ja heille löytyy oma paikka maailmasta. (Kavilo 2010.)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyöni tavoitteena on tuottaa tietoa toisen asteen oppilaitoksen koulunuorisotyön toteuttamisesta Jyväskylässä. Opinnäytetyössä kartoitettiin Gradian yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavien työntekijöiden näkemyksiä koulunuorisotyön toteuttamisesta Gradialla.

Tässä tutkimuksessa on selvitetty; Millaisia näkemyksiä yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavilla on koulun nuoristyöstä Gradialla? Miten ja millaisin menetelmin koulun nuorisotyötä toteutetaan yhteisöllisen opiskeluhuoltotyöntekijöiden näkemysten mukaan Gradialla? Millaiseksi yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat työntekijät näkevät koulun nuorisotyön merkityksen Gradialla?

5 TUTKIMUSMENETELMÄ, AINEISTONKERUU JA ANALYYSI

Tutkimukseni on kvantitatiivinen eli määrällinen. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa aihe tai ilmiö on jo entuudestaan tuttu, kuten koulunuorisotyö. (Kananen 2019, 25). Tutkimusongelmat olivat suhteellisen selkeitä jo valmiiksi ja kyselylomaketta luodessani nostin esiin tietyt asiat kvantitatiiviseen tyyliin, mutta toisaalta ongelmat ja vastaukset voivat olla hyvinkin muuttuvia ja yllättäviä, koska aineistonkeruun kohderyhmänä on useampia henkilöitä useammasta niin sanotusta kategoriasta omine näkemyksineen.

Omassa opinnäytetyössäni olen rajannut tutkimuksen kohderyhmän selkeästi niin, että vastaajilla olisi ymmärrys koulunuorisotyöstä. Tutkimussuunnitelmasani ja saatekirjeessäni rajasin tutkimuksen kohderyhmäksi ne yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat henkilöt, jotka toimivat pääsääntöisesti koulun tiloissa, eli koulun henkilökunta, opettajat, psykologit, kuraattorit, opinto-ohjaajat ja muut mahdolliset henkilöt, jotka työskentelevät Gradialla ja osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen. Eli opinnäytetyöstäni rajasin ulkopuolelle esimerkiksi kolmannen sektorin toimijat, jotka osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen esimerkiksi tekemällä erilaisia vierailuja koululle.

5.1 Aineistonkeruu kyselylomakkeella

Survey-tutkimuksella tarkoitetaan kyselyä, jossa kohderyhmä muodostaa otoksen tietystä perusjoukosta ja aineisto kerätään standardoidusti, mikä tarkoittaa kysymysten asettelua niin, että jokaisella vastaajalla on täysin samat kysymykset (Hirsjärvi ym. 2009, 193). Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa ennalta määritellyn kohderyhmän näkemyksistä koulunuorisotyöstä. Kyselytutkimus katsotaan sopivaksi aineistonkeruu tavaksi silloin, kun tarkastellaan ja kerätään tietoa esimerkiksi ihmisten mielipiteistä, toiminnasta ja asenteista tai yhteiskunnan ilmiöistä (Vehkalahti 2008, 11).

Hain tutkimuslupaa tutkimukselleni elokuussa 2022 Gradian nettisivuilta löytyvällä tutkimuslupahakemuksella (ks. liite 4). Tutkimuslupani hyväksyttiin, jonka jälkeen minulle nimettiin yhteyshenkilö Gradialta.

Loin kyselylomakkeen käyttämällä Webropolia. Kyselylomake (ks. liite 1) sekä tietosuojaseloste lähetettiin saamani yhteyshenkilön kautta sähköpostitse Gradian työntekijöille elokuussa 2022. Yhteyshenkilönäni toiminut opiskelijapalvelupäällikkö määritteli, kenelle työntekijöille sähköposti lähetettiin. Sähköposti lähetettiin yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttaville työntekijöille. Sähköpostin vastaanotti 20 henkilöä, joista 19 vastasi kyselyyn. Kyselylinkki oli avoinna kaksi viikkoa.

Kyselylomaketta laatiessani huomioin sen, että vastaajien kokemus ja tietous koulunuorisotyöstä voi vaihdella, joten vastausvaihtoehtoja oli useita sekä vastauksia oli mahdollista tarkentaa. Kysymysten asettelun pyrin luomaan loogiseksi ja välttämään laajoja avoimia kysymyksiä.

Kysely sisälsi neljätoista kysymystä, joista kolme olivat vastaajan taustaan liittyviä kysymyksiä. Taustakysymyksinä kartoitin vastaajien työntekijäryhmät ja työympäristön sekä heidän ymmärryksensä koulunuorisotyöstä. Tutkimuskysymyksillä kartoitin vastaajien näkemyksiä ja mielipiteitä koulunuorisotyöstä ja

sen merkityksestä sekä millä tavoin koulunuorisotyötä toteutetaan tällä hetkellä Gradialla. Koska koulunuorisotyölle ei ole olemassa selkeitä raameja ja ohjeistuksia, halusin kysymyksillä kartoittaa sitä, kuinka koulunuorisotyötä toteutetaan Gradialla ja mikä on työntekijöiden näkemys koulunuorisotyön toteuttamisesta.

Kysymysten vastausvaihtoehdot koostin lukemistani lähdemateriaaleissa (ks. Kiilakoski 2014; Forkby & Kiilakoski 2014; Kivijärvi ym. 2022) mainituista vaihtoehdoista ja ajatuksista esimerkiksi koulunuorisotyön toteutustapojen ja tavoitteiden suhteen. Vastausvaihtoehtoihin lisäsin sosiaalipedagogiikan ja yhteisökasvatuksen opinnäytetyöni teoriataustan perusteella. Annetuissa vastausvaihtoehdoissa on huomioitu myös yhteisöllisen opiskeluhoollon tavoitteet ja toteutustavat. Kysymykset sekä vastausvaihtoehdot on luotu keräämällä taustatietoa ja yhteneväisyyksiä niin lähdeaineistona käytetyistä tutkimuksista ja koulunuorisotyön kehittämishankkeista kuin yhteisöllisen opiskeluhoollon sisällöstä.

5.2 Analyysi

Analyysin apuna käytin Webropol-ohjelmaa, jonne kyselylomake oli luotu. Webropol tarjoaa automaattisia havaintomatriiseja, jotka laskevat ja näyttävät vastauksista valintojen mukaisia määrällisiä eli kvantitatiivisia tietoja valmiiksi. Webropol-ohjelmaa käyttämällä pystyin välttämään mahdolliset merkkaukset tai laskentavirheet, joita olisi voinut syntyä, jos olisin manuaalisesti siirtänyt aineiston eri ohjelmaan.

Kyselystä saadun aineiston tulokset esittelen ja analysoin kysymys kerrallaan. Esittelen tulokset erilaisina taulukkoina ja tunnuslukuina. Määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on analysoida tuloksia ja vertailla niitä aiempiin tutkimuksiin ja teorioihin. Edellytyksenä siis on, että tutkittava asia on jo tunnettu. Määrällisessä tutkimuksessa muuttujien suhteiden välisiä eroja mitataan laskennallisesti esittämällä erilaisia jakaumia tai prosenttitaulukoita.

(Kananen, 2019.) Aineistoa analysoidessa erilaisilla jakaumilla ja prosenttitaulukoilla saan viitteitä siitä millaisilla menetelmillä ja työmuodoilla koulunuorisotyötä Gradialla toteutetaan.

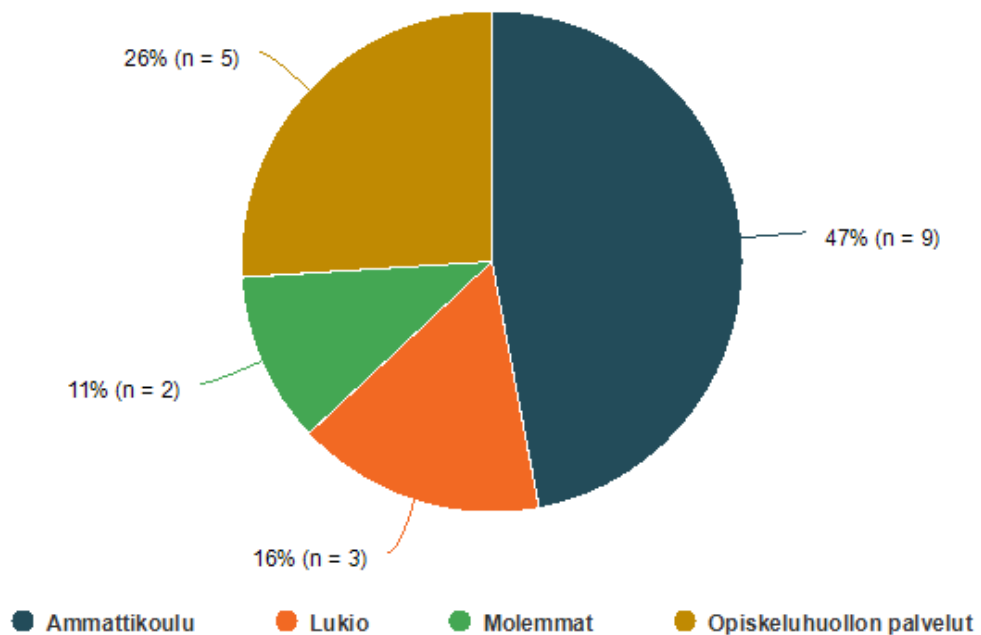
Aineiston analyysitapa tulee olemaan sisällönanalyysi. Analysoin vastauksia teemoittamalla vastauksia eri kategorioihin. Teemoittelussa lukumäärillä ei välttämättä ole merkitystä, vaan kyseessä on aineiston ryhmittelyä erilaisten teemojen mukaan. Aineisto voidaan ryhmitellä valmiiksi ennen varsinaista teemoittelua esimerkiksi vastaajien työympäristön mukaan, jonka jälkeen vastauksia analysoidessa etsitään erilaisia teemoja. Analyysissa on kyse aineiston pilkkomisesta ja teemoittelusta eri aihepiirien mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009.) Teemat ovat suoraan tutkimuskysymyksistä.

Koska kyselyn vastaajamäärä on pieni määrälliseen tutkimukseen, analysoin vastaukset niin, että tuloksissa on nähtävissä vastanneiden työntekijöiden määrä. Pelkkä prosentuaalinen taulukko tai graafi analysoidessa mahdollisesti vääristäisi tuloksia ja antaisi väärän käsityksen aineistosta.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Vastaajien taustakysymykset

Taustakysymyksinä vastaajilta kysyttiin sukupuolta, työympäristöä ja työuran pituutta. Lähes neljä viidestä vastaajista oli naisia, mikä on hyvin tyypillinen sukupuolijakauma sosiaalisella alalla. Vastaajien työuran pituuksissa oli suurta hajontaa. Työuran pituutta kysyttiin nimenomaan nykyiseen työpaikkaan. Seitsemällä vastaajista työuran pituus oli 1–3 vuotta, neljällä 3–6 vuotta, kahdella 6–9 sekä 9–12. Kolmella vastaajista työura on kestänyt yli 12 vuotta.

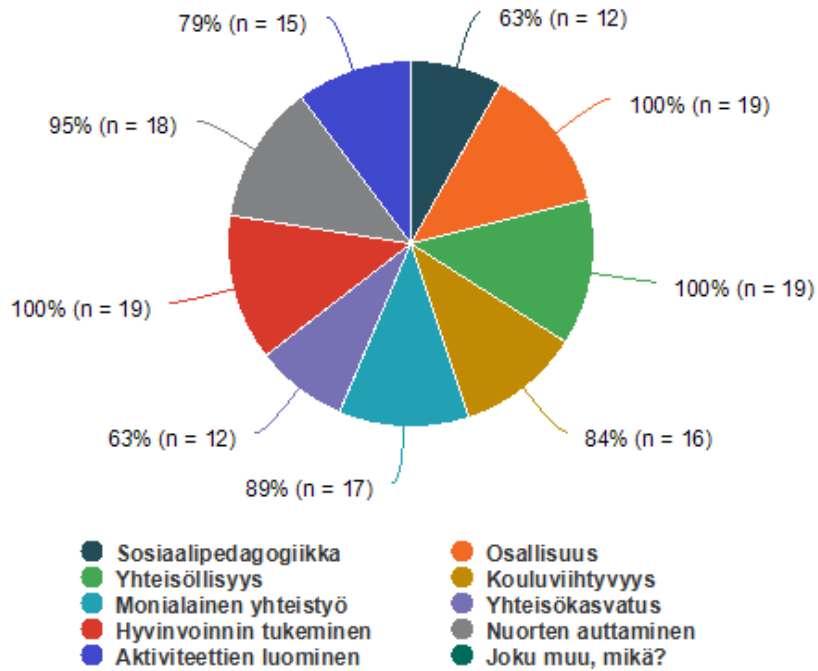
Kuva 1. Vastaajien työympäristö

Kuvassa 1 on nähtävissä vastaajien työympäristön hajonta. Koska Gradian alla toimivat niin ammattikoulu kuin lukio, sekä yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat että opiskeluhoollon palvelun työntekijät, oli työympäristön kartoittaminen mielestäni tarpeen.

Kyselylomakkeen neljäs kysymys on myös taustakysymys, jolla kartoitettiin vastaajien osallistuvuus koulunuorisotyön toteuttamiseen. Vastaajista vain viisi kertoo osallistuvansa koulunuorisotyön toteuttamiseen, kun vastaajista yksitoista eivät mielestään osallistu ja kolme vastaajista eivät ole varmoja. Kahdelle jälkimmäiselle vastausryhmälle avautui jatkokysymyksenä tarkentava kysymys, tietävätkö he kuitenkin, mitä koulunuorisotyöllä tarkoitetaan. Kysymyseen on vastannut myöntävästi yksitoista vastaajaa, kun kolme vastaajaa ovat epävarmoja tiedostaan.

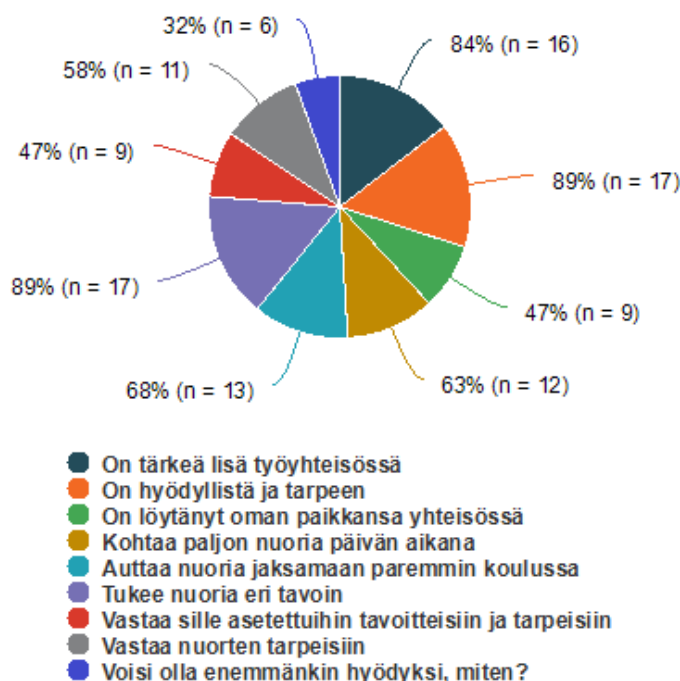
6.2 Näkemykset koulunuorisotyön toteuttamisesta

Vastaajista neljätoista kertoo tietävänsä, kuinka koulunuorisotyötä toteutetaan Gradialla. Neljä vastaajista ei ole varmoja tietävätkö he, ja yksi vastaajista ei tiedä.

Kuva 2. Teemat, jotka vastaaja liittää koulunuorisotyöhön

Kuvassa 2 on eriteltynä piirakkakuviioon vastaajien vastaukset seitsemänteen kysymykseen. Vastaajia pyydettiin valitsemaan ennalta annetuista vaihtoehdoista ne, jotka hänen mielestään liittyvät koulunuorisotyöhön. Vastaajat ovat yhtä mieltä siitä, että yhteisöllisyys, hyvinvoinnin tukeminen sekä osallisuus ovat koulunuorisotyön tärkeimmät elementit. Myös nuorten auttaminen, monialainen yhteistyö sekä kouluviihtyvyyys nähdään oleellisina asioina. Noin neljä viidestä vastaajista on myös sitä mieltä, että koulunuorisotyön tehtävänä on luoda aktiviteetteja nuorille. Koulunuorisotyön tietoperustana yhtä vahvasti vastaajien mielestä nähdään sosiaalipedagogiikka sekä yhteisökasvatus. Kysymyksessä oli annettu vaihtoehdoksi valita jokin muu teema avoimella vastausvaihtoehdolla, mutta kukaan vastaajista ei ollut täydentänyt annettuja vaihtoehtoja omallaan.

Kuva 3. Vastaajan näkemys koulunuorisotyön merkityksestä

Seuraavassa kysymyksessä, kyselylomakkeen kahdeksannessa kysymyksessä (kuva 3), tarkoituksena oli kartoittaa vastaajien näkemystä koulunuorisotyön toiminnasta ja sen toteutuksesta. Vastaajista seitsemäntoista ajattelee, että koulunuorisotyö on hyödyllistä ja tarpeen sekä tukee nuorta eri tavoin. Kuusitoista vastaajista tuntee, että koulunuorisotyö on tärkeä lisä työyhteisössä, mutta vain hieman alle puolet kokevat, että koulunuorisotyö on löytänyt oman paikkansa yhteisössä.

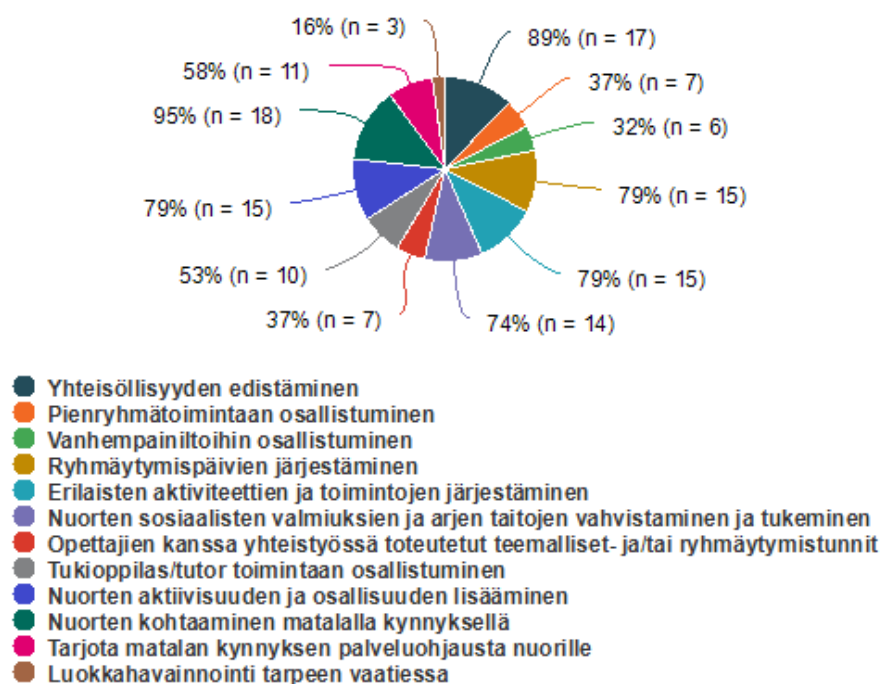
Noin kaksi kolmesta vastaajista on sitä mieltä, että koulunuorisotyö pystyy kohtaamaan paljon nuoria päivän aikana ja auttaa nuoria jaksamaan paremmin koulussa. Yksitoista on vastannut, että koulunuorisotyö vastaa tällä hetkellä nuorten tarpeisiin, kun taas vain yhdeksän henkilöä on vastannut, että koulunuorisotyö vastaa työlle asetettuihin tavoitteisiin ja tarpeisiin. Vastaajista kuusi oli valinnut myös avoimen vastaus vaihtoehdon, että heistä koulunuorisotyö voisi olla vielä enemmänkin hyödyksi. Viisi vastauksista liittyi henkilöstöresurssien vähyteen ja yhdessä vastauksessa korostettiin nuorten joukkoon jalkautumista.

6.3 Miten ja millaisin menetelmin koulunuorisotyötä toteutetaan

	1	2	3	4	5
Opiskelijan kanssa yksilötyönä	27,8 %	11,1 %	27,8 %	0,0 %	33,3 %
Pienryhmätyöskentelynä	5,5 %	5,6 %	33,3 %	38,9 %	16,7 %
Kokonaisen luokan kanssa	0,0 %	27,8 %	5,5 %	38,9 %	27,8 %
Yhteisössä	44,4 %	16,7 %	16,7 %	5,5 %	16,7 %
Avoimena matalan kynnyksen toimintana kenelle vain	22,2 %	38,9 %	16,7 %	16,7 %	5,5 %

Taulukko 1. Koulunuorisotyön toteutusmuoto

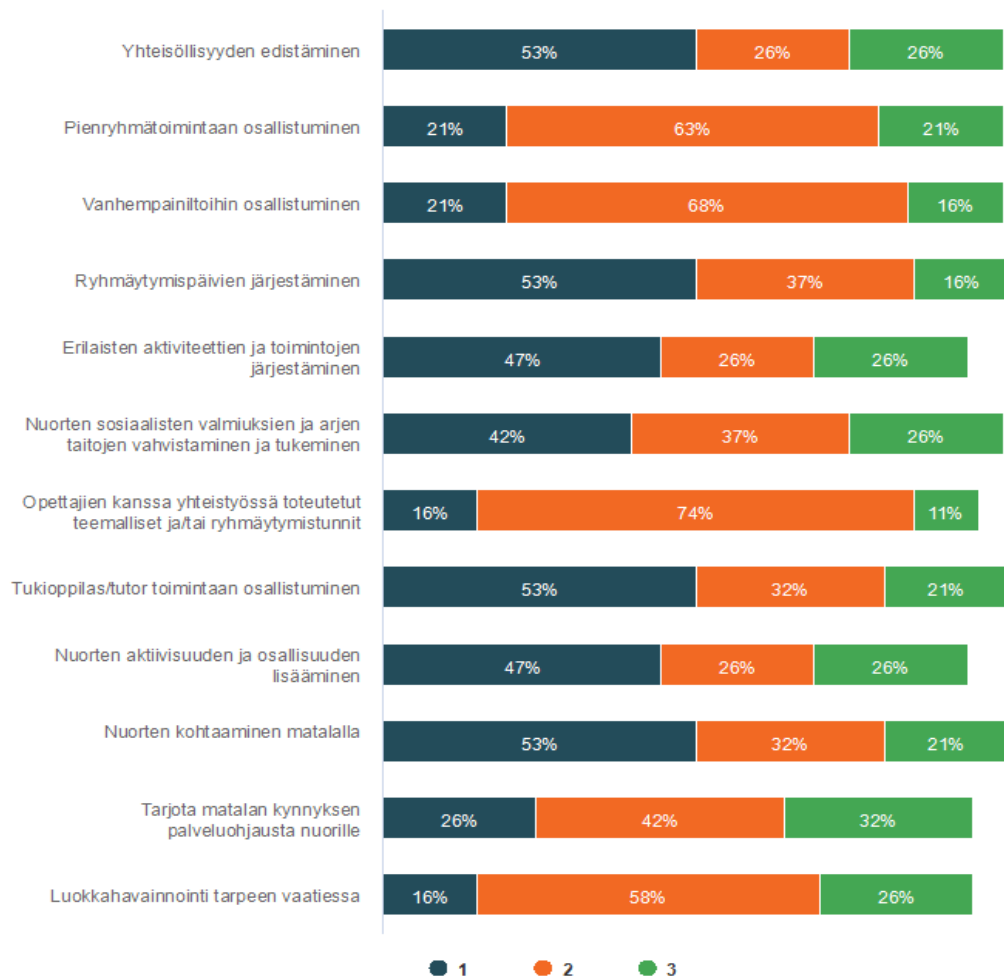
Kyselylomakkeen yhdeksännessä kysymyksessä vastaajia pyydettiin asettamaan annetut toteutusmuodot järjestykseen 1–5 niin, että 1. on vastaajan mielestä yleisin koulunuorisotyön toteutusmuoto. Vastauksissa oli suurta hajontaa, kuten taulukosta 1 voi nähdä. Suuri hajonta vastauksissa aiheuttaa sen, ettei keskiarvojen luku hajonta ole kovin suurta. Vastausten suurista eroista päätellen, koulunuorisotyöllä ei ole selkeää toteutusmuotoa, vaan kaikkia toteutusmuotoja hyödynnetään.

Kuva 5. Vastaajien näkemykset siitä, mihin koulunuorisotyön tulisi vastata

Kuvassa 5 on eritelty vastaukset kyselylomakkeen 13. kysymykseen. Kysymyksessä pyydettiin vastaajaa valitsemaan annetuista vaihtoehdoista ne tarpeet, joihin hänen mielestään koulunuorisotyön tulisi vastata. Lähes kaikki vastaajat ovat sitä mieltä, että koulunuorisotyön tulisi edistää yhteisöllisyyttä sekä tarjota nuorille matalan kynnyksen kohtaamisia. Vastaajista viisitoista ovat sitä mieltä, että koulunuorisotyön tulisi lisätä nuorten aktiivisuutta ja osallisuutta, esimerkiksi järjestämällä erilaisia aktiviteetteja ja toimintoja, kuten ryhmäytymispäiviä. Vastaajista kolme neljästä on sitä mieltä, että koulunuorisotyön pitäisi vahvistaa ja tukea nuoren sosiaalisia valmiuksia ja arjen taitoja.

Hieman vajaa 60 % vastaajista ajattelee, että koulunuorisotyön tulisi tarjota matalan kynnyksen palveluohjausta nuorille. Noin puolet vastaajista ovat sitä mieltä, että koulunuorisotyön tulisi osallistua tukioppilas ja/tai tutortoimintaan. Noin kolmasosa vastaajista ajattelee, että koulunuorisotyön tulisi olla osa tukioppilastoimintaa ja vanhempainiltoja sekä toteuttaa yhdessä opettajien kanssa erilaisia teemallisia- ja/tai ryhmäytymistunteja.

Kuva 6. Koulunuorisotyö Gradialla

Kyselylomakkeessa kysyttiin ensin vastaajan näkemystä siitä, mihin koulunuorisotyön tulisi vastata. Seuraavana kysymyksenä esitettiin, mihin edellisessä kysymyksessä esitettyihin tarpeisiin koulunuorisotyö vastaa jo Gradialla. Kuvassa 6 on nähtävissä vastausten hajonta. Vastaajia pyydettiin arvioimaan vaihtoehdot asteikolla 1–3 niin, että 1 = annettu vaihtoehto toteutuu jo koulunuorisotyössä Gradialla, 2 = en osaa sanoa ja 3 = mielestäni koulunuorisotyö ei vielä vastaa tähän tarpeeseen Gradialla.

Vastaukset ovat jotakuinkin samassa suhdanteessa kuin edeltävässä kysymyksessä, mutta vastausten hajonta on suurta. Vastaajista 53 % oli sitä mieltä, että Gradialla koulunuorisotyö toiminnallaan edistää yhteisöllisyyttä, järjestää ryhmäytymispäiviä, osallistuu tukioppilas/tutor toimintaan ja kohtaa

nuoria matalalla kynnyksellä. Edellä mainituissa vastaus vaihtoehdoissa kuitenkin hieman yli 30 % vastaajista ei osannut ottaa kantaa ja noin 20 % oli sitä mieltä, ettei koulunuorisotyö toistaiseksi vastaa annettuun vaihtoehtoon.

Kyselylomakkeen seitsemännessä kysymyksessä (kuva 2) yhdeksi vastausvaihtoehdoksi oli annettu sosiaalipedagogiikka. Vastaajista kaksitoista (63 %) koki, että sosiaalipedagogiikka liittyy koulunuorisotyöhön.

6.4 Koulunuorisotyön merkitys yhteisössä

Koulunuorisotyön merkitystä pyrin selvittämään kyselylomakkeen kysymyksillä kymmenen, yksitoista ja kaksitoista.

Kahdeksan vastaajan mielestä koulunuorisotyö oli lisännyt monialaista yhteistyötä Gradialla, kun seitsemän vastaajia ei osannut sanoa ja vain neljä vastaajista on sitä mieltä, ettei monialainen yhteistyö ole lisääntynyt koulunuorisotyön myötä. Kysymykseen myöntävästi vastanneilta pyydettiin perusteluita. Avoimen perustelun antoi vastaajista kuusi.

Nuoriso-ohjaaja on usein linkki oppilaitoksen henkilöstön ja opiskeluhuollon työntekijöiden välillä.

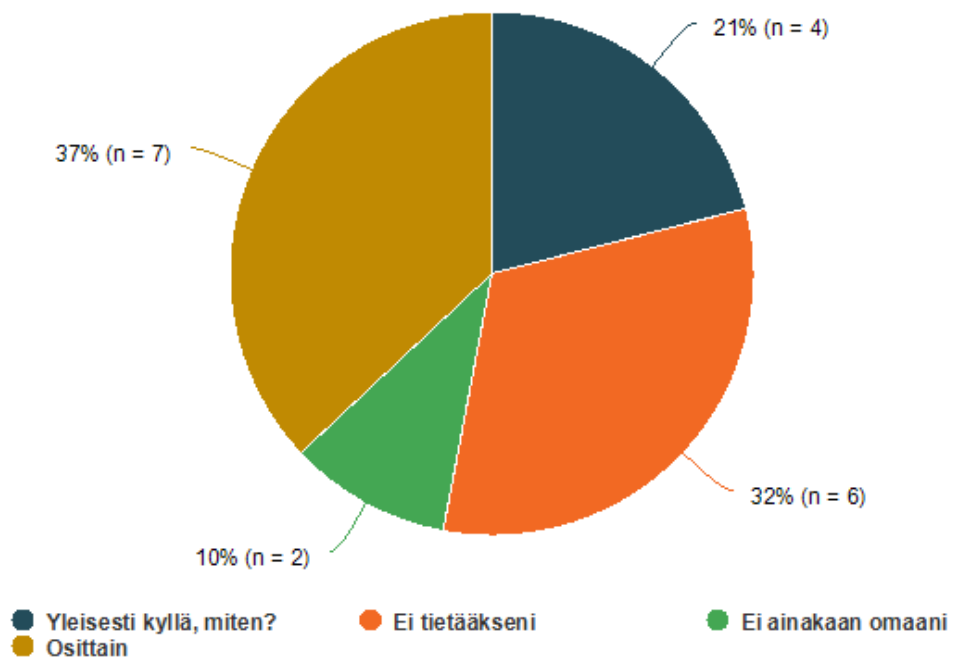
Opiskeluhuoltoryhmässä osallisina ja Hyry-toiminnassa mukana (mm. opiskelijajaraadeissa ja muissa hyvinvointitapahtumissa koululla)

Aktiivinen yhteistyö alueellisten toimijoiden kanssa.

Nuorisotyöntekijät toimivat linkkinä.

Yhteistyö, tiedotus, tunnettavuus.

Tapahtumiin yms. osallistuu henkilökuntaa.

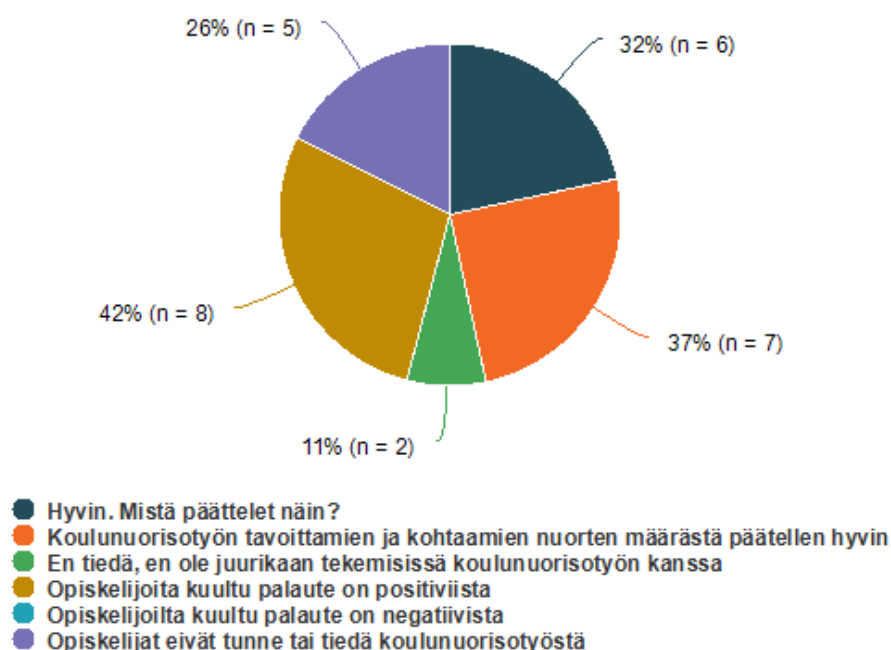

Kuva 7. Työmäärän vähentyminen muulla henkilökunnalla koulunuorisotyön myötä

Kuvassa 7 näkyy kyselylomakkeen 11. kysymyksen vastausten hajonta. Kysymyksellä kartoitettiin vastaajien näkemystä koulunuorisotyön vaikutuksesta muun henkilökunnan työmäärän vähentymiseen. Vastaajista neljä näkee koulunuorisotyöllä olevan suora vaikutus työmäärän vähenemiseen, kun seitsemän vastaajista ajattelevat vaikutuksen olevan osittaista. Vastaajista kuusi ei ainakaan tiedosta vaikutusta työmäärän vähenemiseen ja kaksi vastaajaa eivät näe vaikutusta ainakaan oman työmääränsä vähenemiseen. Myöntävästi vastanneista kaksi oli kirjoittanut vastaukseen perusteluita.

Nuori saa nopeammin apua ja tukea. Koulunuorisotyön ennaltaehkäisevä työskentelytapa hidastaa haasteiden eskaloitumista. Nuorisotyötä tekevät ovat nuorille ns. matalan kynnyksen aikuisia.

He tekevät enemmän arkista, yhteisöllistä työtä.

Kuva 8. Kuinka opiskelijat ovat suhtautuneet koulunuorisotyöhön

Kuvassa 8 näkyy eriteltyinä kyselylomakkeen 12. kysymyksen vastaukset. Kysymyksessä kysyttiin vastaajan näkemystä opiskelijoiden suhtautumisesta koulunuorisotyöhön. Vastaajista hieman alle puolet ovat kuulleet opiskelijoilta positiivista palautetta koulunuorisotyöstä. Seitsemän vastaajista heijastaa vastauksensa koulunuorisotyön tavoittamien opiskelijoiden määrään. Noin kolmasosa vastaajista on sitä mieltä, että opiskelijat ovat suhtautuneet koulunuorisotyöhön hyvin. Vastaajat antavat perusteluina kuulemansa hyvän palautteen ja opiskelijoiden korkean osallistuja- ja kohtaamismäärän. Vastaajista noin neljäsosa on sitä mieltä, ettei opiskelijat vielä tunne tai tiedä koulunuorisotyöstä.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Nuorisotutkimusseuran teettämän valtakunnallisen kuntien nuorisotyötä koskevan kyselyn tulokset ovat yhteneviä oman kyselyni tulosten kanssa. Teettämässäni kyselyssä vastaajat nostivat koulunuorisotyön tärkeimmiksi elementeiksi osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin tukemisen. Nuorisotutkimusseuran kyselyssä vastaajat nimesivät tärkeimmiksi tavoitteiksi opintojen

keskeyttämisen ehkäisemisen, vertais- ja ryhmäsuhteiden vahvistamisen, koulutussiirtymien tukemisen sekä oppilaitos viihtyvyyden lisäämisen. (Kivijärvi ym. 2021.) Annetut vastausvaihtoehdot poikkeavat kyselyssäni, mutta teemat mielestäni ovat samoja kuin nuorisotutkimusseuran teettämässä kyselyssä.

Nuorisotutkimusseuran kyselyn perusteella nuorisotyön käytetyimmiksi menetelmiksi toisella asteella on listattu moniammatillinen työskentely yleisimpänä, yksilökeskustelut, teemapäivät tai oppitunnit ja neljäntenä ryhmäyttäminen. (Kivijärvi ym. 2022.) Teettämäni kyselyn tuloksista ei ole selvästi havaittavissa selkeintä koulunuorisotyön toteuttamismuotoa, vaan vastausten hajonta oli suurta, joten oletan koulunuorisotyön hyödyntävän kaikkia työskentelymuotoja tasapuolisesti Gradialla tämän aineiston perusteella.

Kyselyn tuloksista on nähtävissä kaikki Kiilakosken (2014) määrittämät koulu- nuorisotyön työskentelytasot erityisesti osallistuminen koulun kehittämiseen kasvuyhteisönä sekä tuen tarjoaminen erilaisissa ongelmatilanteissa. Vastauksissa painottuu yhteisöllisyys, osallisuus, yhteisöllisyyden lisääminen sekä nuorten auttaminen ja tukeminen matalalla kynnyksellä.

Huuskolan (2015) tutkimushaastatteluiden perusteella nuoret kaipaavat koulu- maailmaan aikuisia, joilla on ymmärrystä nuoria ja heidän maailmaansa kohtaan, ja joilla on aikaa nuorille. Kyselyni vastausten perusteella myös koulussa työskentelevät aikuiset ajattelevat yhden koulunuorisotyön tärkeimmän elementin olevan nuorten kohtaaminen matalalla kynnyksellä ja heidän tukemisen eri tavoin.

Usein opettajat ja nuorisotyöntekijät tuntevat heidän välisensä vuorovaikutuksen olevan vähäistä, koska he eivät juurikaan kohtaa toisiaan työpäivän aikana (Aho 2013). Kysyessäni monialaisen yhteistyön mahdollisesta lisääntymisestä Gradialla koulunuorisotyön myötä, moni vastaajista ei osannut vastata kysymykseen.

Syrjäytymisen vaara on esimerkiksi silloin, kun nuori tuntee jääneensä vaille tarvitsemaansa apua ja tukea. Tällä hetkellä koulut ovat niin isoja, ettei niistä

löydy välttämättä riittävästi resursseja pysähtyä pahoin voivan nuoren kohdalle. (Hietala ym. 2010.) Syrjäytymisellä tarkoitetaan yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä, mutta nuoren kohdalla on tarkoituksen mukaisempaa puhua syrjäytymisen vaarasta, kun yhteiskunnallinen integroituminen on vasta alullaan. Heikko kouluttautuminen on selkeä syrjäytymistä lisäävä riskitekijä. (Rautiainen 2005, 15).

Kyselyyn vastanneista noin kaksi kolmesta tunnistaa sosiaalipedagogiikan ja yhteisökasvatuksen suoranaisesti kuuluvaksi koulunuorisotyöhön. Olettaisiin vastausten perusteella, ettei vastaajista kaikki välttämättä ole täysin tietoisia siitä, mitä sosiaalipedagogiikalla tai yhteisökasvatuksella tarkoitetaan. Koulunuorisotyö pitää sisällään useita elementtejä ja teemoja sosiaalipedagogiikasta sekä yhteisökasvatuksesta, mutta niitä ei suoranaisesti yhdistetä siihen kuuluvaksi.

Vastausten perusteella työntekijät ovat sitä mieltä, että koulunuorisotyön tulisi edistää yhteisöllisyyttä sekä järjestää ryhmäytymispäiviä, jotka voidaan vahvasti liittää niin yhteisökasvatukseen kuin sosiokulttuuriseen innostamiseen.

8 POHDINTA

Koska koulu on nuorten päivittäinen kohtaamis- ja oleskelupaikka, tarjoaa se heidän kanssaan työskenteleville aikuisille ainutlaatuisen mahdollisuuden kohdata ja havainnoida nuoria. Nuorelle koulu voi tuntua suht' neutraalilta ympäristöltä kohdata luotettavia aikuisia tai avuntarjoajia, kuten koulunuorisotyöntekijöitä, matalalla kynnyksellä. (Kurki ym. 2006, 126–127.)

Koulunuorisotyön paikka olisi toimia nimenomaan ennaltaehkäisevänä matalan kynnyksen apuna ja tukena nuorille. Koulunuorisotyöntekijän tulisi olla saatavilla helposti ja vaivattomasti ilman erinäisiä ajanvarauksia, jolloin nuori voi tulla purkamaan ajatuksiaan ja mietteitään koska vain koulupäivän aikana. Kyselyyn vastanneista 53 % oli sitä mieltä, että koulunuorisotyön tehtävä on kohdata nuoria matalalla kynnyksellä.

Koulun tarkoituksena on kohdata nuori hänen arkiympäristössään saaden aikaan nuorelle tunne, että hänestä halutaan pitää huolta ja hänestä välitetään. Nuoren koulumotivaation laskun taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveysongelmia, ihmissuhdeongelmia tai vaikeuksia kotioloissa. Koulun pitäisi pystyä selvittämään, tukemaan ja neuvomaan nuorta hänen haasteissaan. Hoitamattomana nuoren mielenterveysongelmat voivat johtaa syrjäytymiseen tai muutoin terveydelle haitalliseen käyttäytymiseen, kuten päihteiden käyttöön. Mielenterveysongelmat heijastuvat herkästi koulunkäyntiin vaikeuksina ihmissuhteissa tai oppimisessa. Koulussa henkilökunnan on helpompi huomata ja arvioida nuoren poikkeavaa käytöstä, koska käytöstä voi verrata muiden nuorten käyttäytymiseen. (Hietala ym. 2010.) Koulunuorisotyöntekijällä on erinomainen tilaisuus lähestyä nuorta tälle luontaisessa arkisessa ympäristössä ja tarjota esimerkiksi palveluohjausta mielenterveyspalveluiden piiriin.

Jakonen (2006, 157–164) pohtii artikkelissaan koulun vaikutusta nuoren terveyteen. Usein unohdetaan, että koulu ei ole vain oppimisympäristö, vaan yhteisö, jolla on useita merkityksiä nuoren elämään, kasvuun ja kehitykseen, ja sitä kautta hänen terveyteensä. Erilaisilla valtion ja kuntien säästötoimenpiteillä leikataan koulujen rahoituksesta, joka vaikuttaa koulun toimintaedellytyksiin tarjota laadukasta palvelua, joka huomioisi nuoren yksilönä. Teettämäni kyselyn avoimissa vastauksissa korostui resurssien puute yhtenä suurimmista ongelmista koulunuorisotyön kannalta.

Mäensivu (2008) nostaa artikkelissaan esille koulukonseptin keskeisimpänä haasteena sen, miten koulu pystyy ratkaisemaan oppilaiden ihmisenä kasvamisen tavoitteeseen liittyvät haasteet. Ihmisenä kasvamisella tarkoitetaan muun muassa identiteetin ja itsetunnon kehittämistä sekä erilaisuuden ymmärtämistä. Usein ehkä nämä asiat jäävät toissijaisiksi toisen asteen koulutuksessa ja unohdetaan, että nuoret kehittyvät aina 25. ikävuoteen asti. Erityisesti psyykinen, sosiaalinen ja henkinen kasvu ovat suurta nuorilla. Nuoret etsivät itseään, omia arvojaan ja rajojaan. (Hietala ym. 2010.) Koulunuorisotyöntekijät voivat järjestää koulussa erilaisia teemapäiviä esimerkiksi nuoren kehitykseen tai tunnetaitoihin liittyen.

8.1 Tutkimuksen arviointi

Mielestäni kyselyni oli onnistunut. Kyselyäni Gradialla levitti sähköpostitse Gradian kautta nimetty yhteyshenkilö. Sähköposti lähetettiin 20 hengelle, joten sinänsä vastausprosenttini on korkea, vaikka vastaajien kokonaislukumäärä on suhteellisen alhainen.

Jälkikäteen pohdittuna olisin voinut pyrkiä itse avaamaan enemmän opinnäytetyöni tarkoitusta ja tavoitetta sekä selventää kohderyhmää. Uskon, että kohderyhmä otanta olisi voinut olla suurempikin.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää työntekijöiden näkemyksiä ja ajatuksia koulunuorisotyöstä, joten mielestäni kyselylomake oli hyvä tutkimusmenetelmä saadakseni selville kohderyhmän vastaukset. Kyselylomake mahdollisti ajankäytöllisesti tutkimukselleni isomman otannan kuin esimerkiksi haastatteluiden järjestäminen.

Kyselylomakkeessa oli vain vähän avoimia kysymyksiä, jotta vastausten analysointi on selkeämpää. Jälkikäteen pohdittuna avoimilla kysymyksillä olisin voinut saada tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa tietoa sekä varmistaa ymmärtävätkö vastaajat kyselyssä käytetyt käsitteet, kuten sosiaalipedagogiikan ja yhteisökasvatuksen.

Jatkotutkimuksena voisi tuottaa vastaavan tutkimuksen Gradialle, mutta opiskelijoiden näkökulmasta, jolloin tutkimustuloksia voisi verrata toisiinsa ja lähteä kehittämään toimintaa tulosten ristiintaulukoinnin perusteella. Toistamalla sama kysely esimerkiksi vuoden päästä voitaisiin tuloksia vertaamalla arvioida koulunuorisotyön muutoksia Gradialla. Jatkotutkimuksen voisi tehdä myös paneutumalla tarkemmin kyselystä nousseisiin tuloksiin esimerkiksi siihen, mihin vastaajat kokevat, että koulunuorisotyön tulisi vastata. Jatkotutkimuksena voisi tarkastella tarkemmin jo käytössä olevia tapoja tai menetelmiä kehittämistutkimuksena.

Luovutan opinnäytetyöni Osaamiskeskus Nuoskalle käyttöön. He voivat käyttää opinnäytetyössä keräämiäni tietoja kehittämistyössään, koska opinnäytetyöni kattaa lähes koko Jyväskylän toisen asteen koulutuksen.

8.2 Luotettavuus ja eettisyys

Noudatin opinnäytetyötä tehdessä HTK-ohjetta, jonka tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012) on laatinut. Tutkimuseettisyyteen liittyen huomioin opinnäytetyötä tehdessäni eri työtä ohjaavat lait, kuten tietosuojalain, tekijänoikeuslain sekä EU:n tietosuoja-asetuksen. Opinnäytetyöni ei tarvinnut eettistä ennakoarviointia, koska mikään sisältökriteereistä ei toteudu tutkimuksesani. Yleisesti pyrin opinnäytetyössäni tehdessä hyvään ja perusteltuun eettisyyteen avoimella toiminnalla sekä ohjeistuksia noudattamalla. Hain opinnäytetyölleni tutkimusluvan Gradialta heidän omaa lomakettansa käyttäen. Kyseeseen vastaaminen oli vapaaehtoista ja anonyymia.

Validiteettia voidaan tarkastella siitä näkökulmasta, että vastasiko tutkimusmenetelmä asetettuun tutkimusongelmaan, eli esimerkiksi, onko kysymysten asettelu ollut onnistunut (Hirsjärvi ym. 2009, 231). Lisäksi opinnäytetyöni valideettia vahvistaakseni vertailin oman tutkimukseni tuloksia jo olemassa oleviin koulunuorisotyötä käsitteleviin tutkimuksiin ja aineistoihin, jolla sain vahvistusta oman opinnäytetyöni väitteille ja tuloksille (Kananen 2019, 31).

Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen pysyvyyttä, eli mikäli tutkimus toistettaisiin, olisiko tulokset pysyviä. Koska opinnäytetyö oli kyselytutkimus, jonka tutkimuskysymys koskee murroksessa olevan koulunuorisotyön tämänhetkistä tilannetta sekä sen kehittämisen mahdollisuuksia tietyssä oppilaitoksessa, ei tutkimus ole toistettavissa kuin samassa ympäristössä. Tutkimuksen tulokset saattaisivat myös ajansaatossa muuttua, koska oletettavasti koulunuorisotyötä kehitetään.

LÄHTEET

- Aho, P. 2013. Neuvottelua nuorisotyöntekijän paikasta yläkoulussa. Helsingin yliopisto. Käyttäytymistieteiden laitos. Yleinen ja aikuiskasvatustiede. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.nuorisoka-nuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2018-10/piiaaho_gradu.pdf [viitattu 12.2.2022].
- Forkby, T. & Kiilakoski, T. 2014 Building capacity in youth work. Perspective and practice in youth clubs in Finland and Sweden. *Youth & Policy* 112, 1–17.
- Gradia.fi. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.gradia.fi/gradia>
- Harakkamäki, L. 2008. SYTYKKEEN ja sosiaalialan koulutusohjelman yhteistyö. Teoksessa Lehtonen, H. (toim.) Sytykkeitä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Tampereen yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Hämeenlinnan yksikkö. Saarijärvi: Offset Oy. 90–104.
- Hietanen-Peltola, M., Laitinen, K., Järvinen, J. & Fagerlund-Jalokinos, S. 2019. Toisella asteella toimiminen – Opas oppilaitoksen opiskeluhoitoyhdistämälle. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Ohjaus 10/2019. Helsinki: PunaMusta Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138568/URN_ISBN_978-952-343-374-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 11.5.2022].
- Hietala, T., Kaltiainen, T., Metsärinne, U. & Vanhala, E. 2010. Nuori ja mieli – koulu mielenterveyden tukena. Latvia: Livonia Print.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Huuskola, E. 2015. Nuorisotyö vastaamassa nuorten tarpeisiin koulussa. Itäsuomen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta. Sosiaalipedagogiikka. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/15679/urn_nbn_fi_uef-20150688.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 20.12.2022].
- Hämäläinen, J. 2007. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusseura. Nuorisotutkimusverkosto. Julkaisuja 73, 169–196. Tampereen Yliopistopaino Oy: Tampere.
- Hännikäinen-Uutela, A. & Lähdeniemi, M. 2020. Osaamiskeskus Nuoska: Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Nuorisotyö 3, 6–8.
- Jakonen, S. 2006. Kouluterveydenhuollon merkitys. Teoksessa Laukkanen, E., Marttunen, M., Miettinen, S. & Pietikäinen, M. (toim.) Nuorten psyykkisten ongelmien kohtaaminen. Duodecim. Hämeenlinna: Karisto Oy:n kirjapaino. 157–164.

- Kaipio, K. 1995. Yhteisöllisyys kasvatuksessa. Yhteisökasvatuksen teoreettinen analyysi ja käytäntöön soveltaminen. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.
- Kaipio, K. 1977. Antakaa meille mahdollisuus. Johdatus nuorten yhteisökasvatukseen. Jyväskylä: Gummerus.
- Kananen, J. 2019. Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. PunaMusta oy.
- Kavilo, S. 2010. Voiko innostamalla kasvattaa? – Näkökulmia sosiokulttuurisen innostamisen soveltamiseen koulukasvatuksessa. Sosiaalipedagoginen aikakauskirja. Vuosikirja 2010 Vol. 11.
- Kiilakoski, T. 2014. Koulu on enemmän. Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 155. Tampere: Juvenes Print.
- Kivijärvi, A., Kauppinen, E., Kiilakoski, T. & Leskinen, J. (Toim.) 2022. Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2021. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 238. Hansaprint.
- Kolehmainen, M. & Lahtinen, P. 2014. Nuorisotyötä koulussa. Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kaarina: Winbase Oy.
- Kurki, L., Nivala, E. & Sipilä-Lähdekorpi, P. 2006. Sosiaalipedagoginen sosiaalityö koulussa. FINN LECTURA. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Mäensivu, K. 2008. Kohti uutta koulukonseptia. Teoksessa Lehtonen, H. (toim.) Sytykkeitä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Tampereen yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Hämeenlinnan yksikkö. Saarijärvi: Offset Oy. 152–169.
- Tuo
Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2021. Toimenpideohjelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://okm.fi/documents/1410845/57515679/Toimenpideohjelma+kiusaamisen+v%C3%A4kivallan+ja+h%C3%A4irinn%C3%A4n+ehk%C3%A4isemiseksi+muis-tio.pdf/9a686c7f-60f7-2677-c182-b5fd21433367/Toimenpideohjelma+kiusaamisen+v%C3%A4kivallan+ja+h%C3%A4irinn%C3%A4n+ehk%C3%A4isemiseksi+muistio.pdf?t=1611661280060> [viitattu 17.6.2022].
- Rautiainen, A. (Toim.) 2005. Koulu yhteisöllisenä toimijana. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja. Sarja B: Oppimateriaalit 4. Helsinki: Yliopistopaino.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Yhteisöllinen opiskeluhoito. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/yhteisollinen-opiskeluhoito> [Viitattu 18.4.2023]

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2021. Kouluterveyskysely. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko/?indicator=RVBdT8JAEPxFF927a2uzb0BUjBoJrQRfLrW0aHlpADXy693ZJfiytx8zc7vDNFTsiF0x0cdbfEjEgTSnveQulhSXJLKIYgtA6hm7nl11lyJXj5qHiEHYo-jfVeezFOL4pXmzVZFYsitTkCjwkutGuYtfYBa1FGIQgaUtdRSS_7F8CoE3bPksjaT-fuWGHp18nOkq16UDuXv_nmR20ArdJ5KkTvo3CAc1-huJjZbh8iq0oX6Mklwc6G-H1gFv4ERB8ZOo6l25WclaKk5aHXH-f1G1LlfA9kY3fclBg6GiofxlXYpzGdP3WdNsF4ty-ria4rB3RatW0tk00p53AR_PnOtFJN7xSZ2HFHw==&re-gion=szbMAQA=&year=sy5zsjbS0zUEAA==&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.0-SNAPSHOT&buildTimestamp=202109301228 [viitattu 29.12.2022].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Tuomisto, J. 1991. Elinikäisen kasvatuksen kehittäminen – lähtökohtia ja ongelmia. *Aikuiskasvatus* 11(3), 142–148. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/96746/55141> [viitattu 13.5.2022].

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf [viitattu 6.5.2022].

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

XAMK.fi, s.a. Osaamiskeskus Nuoska – Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/osaamiskeskus-nuoska-nuorisotyö-kouluissa-ja-oppilaitoksissa/> [viitattu 17.6.2022].

Kysely on osa opinnäytetyötä, joka toteutetaan yhteistyössä osaamiskeskus Nuoskan sekä nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenian kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena on kehittää koulunuorisotyötä. Kyselyyn vastaaminen katsotaan suostumukseksi osallistua tutkimukseen. Kyselyyn vastataan nimettömästi ja kyselyn tuloksia analysoidessa mahdollisesti tunnistettavia kohtia ei tuoda julki. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Muu

Työympäristö

- Ammattikoulu
- Lukio
- Molemmat
- Opiskeluhuollon palvelut

Työuran pituus nykyisessä työpaikassa

- 1-3 vuotta
- 3-6 vuotta
- 6-9 vuotta
- 9-12 vuotta
- Yli 12 vuotta

Osallistutko koulunuorisotyön toteuttamiseen

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa
-

Tiedätkö, mitä koulunuorisotyöllä tarkoitetaan?

- En
- Kyllä
- En ole varma
-

Tiedätkö, kuinka koulunuorisotyötä toteutetaan Gradialla?

- Kyllä
- En
- En ole varma

Valitse seuraavista vaihtoehtoista ne, jotka mielestäsi liittyvät koulunuorisotyöhön

- Sosiaalipedagogiikka
- Osallisuus
- Yhteisöllisyys
- Kouluviihtyvyyys
- Monialainen yhteistyö
- Yhteisökasvatus

Liite 1/3

- Hyvinvoinnin tukeminen
- Nuorten auttaminen
- Aktiviteettien luominen
- Joku muu, mikä? _____

Mielestäni koulunuorisotyö...

- On tärkeä lisä työyhteisössä
- On hyödyllistä ja tarpeen
- On löytänyt oman paikkansa yhteisössä
- Kohtaa paljon nuoria päivän aikana
- Auttaa nuoria jaksamaan paremmin koulussa
- Tukee nuoria eri tavoin
- Vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin ja tarpeisiin
- Vastaa nuorten tarpeisiin
- Voisi olla enemmänkin hyödyksi, miten? _____

Koulunuorisotyötä toteutetaan eniten

Järjestä vastausvaihtoehdoissa annetut toteutustavat järjestykseen 1-5 niin, että 1 - yleisin toteutusmuoto ja 5 - vähiten käytetyin toteutusmuoto omasta mielestäsi.

	☐ 1
	☐ 2
Opiskelijan kanssa yksilötyönä	☐ 3
	☐ 4
	☐ 5
<hr/>	
	☐ 1
	☐ 2
Pienryhmätyöskentelynä	☐ 3
	☐ 4
	☐ 5
	☐ 1
	☐ 2
Kokonaisen luokan kanssa	☐ 3
	☐ 4
	☐ 5
<hr/>	
	☐ 1
	☐ 2
Yhteisössä	☐ 3
	☐ 4
	☐ 5
	☐ 1
	☐ 2
Avoimena matalan kynnyksen toimintana kenelle vain	☐ 3

Onko koulunuorisotyö lisännyt monialaista yhteistyötä Gradialla

- Kyllä, miten? _____
- Ei
- En osaa sanoa

Onko koulunuorisotyö helpottanut tai vähentänyt muun henkilökunnan työmäärää

- Yleisesti kyllä, miten? _____
- Ei tietääkseni
- Ei ainakaan omaani
- Osittain

Kuinka opiskelijat ovat suhtautuneet koulunuorisotyöhön

- Hyvin. Mistä päättelet näin? _____
- Koulunuorisotyön tavoittamien ja kohtaamien nuorten määrästä päätellen hyvin
- En tiedä, en ole juurikaan tekemisissä koulunuorisotyön kanssa
- Opiskelijoita kuultu palaute on positiivista
- Opiskelijoilta kuultu palaute on negatiivista
- Opiskelijat eivät tunne tai tiedä koulunuorisotyöstä

Mihin seuraavista tarpeista koulunuorisotyön tulisi vastata?

- Yhteisöllisyyden edistäminen
- Pienryhmätoimintaan osallistuminen
- Vanhempainiltoihin osallistuminen
- Ryhmäytymispäivien järjestäminen

- Erilaisten aktiviteettien ja toimintojen järjestäminen
- Nuorten sosiaalisten valmiuksien ja arjen taitojen vahvistaminen ja tukeminen
- Opettajien kanssa yhteistyössä toteutetut teemalliset- ja/tai ryhmäytymistunnit
- Tukioppilas/tutor toimintaan osallistuminen
- Nuorten aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen
- Nuorten kohtaaminen matalalla kynnyksellä
- Tarjota matalan kynnyksen palveluohjausta nuorille
- Luokkahavainnointi tarpeen vaatiessa

Mihin seuraavista tarpeista koulunuorisotyö mielestäsi vastaa jo Gradialla

1 - Tähän tarpeeseen koulunuorisotyö mielestäni vastaa jo Gradialla

2 - En osaa sanoa

3 - Mielestäni tähän tarpeeseen ei vielä vastata

	1 	2 	3
Yhteisöllisyyden edistäminen	☐	☐	☐
Pienryhmätoimintaan osallistuminen	☐	☐	☐
Vanhempainiltoihin osallistuminen	☐	☐	☐
Ryhmäytymispäivien järjestäminen	☐	☐	☐
Erilaisten aktiviteettien ja toimintojen järjestäminen	☐	☐	☐
Nuorten sosiaalisten valmiuksien ja arjen taitojen vahvistaminen ja tukeminen	☐	☐	☐
Opettajien kanssa yhteistyössä toteutetut teemalliset ja/tai ryhmäytymistunnit	☐	☐	☐
Tukioppilas/tutor toimintaan osallistuminen	☐	☐	☐
Nuorten aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen	☐	☐	☐
Nuorten kohtaaminen matalalla	☐	☐	☐
Tarjota matalan kynnyksen palveluohjausta nuorille	☐	☐	☐
Luokkahavainnointi tarpeen vaatiessa	☐	☐	☐

TUTKIMUSTIEDOTE**Yhteisöllistä oppilashuoltoa toteuttavien näkemykset koulunuorisotyöstä****Opinnäytetyöntekijät**

Jutta Lahtinen

Yhteyshenkilö tutkimukseen liittyvissä kysymyksissä:

Jutta Lahtinen, +358405886497, cjula025@edu.xamk.fi

Opinnäytetyön tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa yhteisöllistä oppilashuoltoa toteuttavien näkemykset ja kokemukset koulunuorisotyöstä ja mahdollisesti sen kehittämisen edellytyksistä Gradialla. Opinnäytetyön työelämäkumppanina toimivat osaamiskeskus Nuoska sekä nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia.

Pyyntö osallistua opinnäytetyöhön

Pyydämme sinua osallistumaan tähän opinnäytetyöhön. Sinulla on mahdollisuus tehdä kysymyksiä opinnäytetyöstä, kun olet perehtynyt tähän tiedotteeseen. Tutkimuksessa ei tulla käsittelemään henkilötietoja ja vastausten analysoinnin yhteydessä vähäisetkin tunnistettavuus tiedot tullaan poistamaan. Opinnäytetyöhön osallistumisen suostumuksena katsotaan kyselyyn vastaaminen.

Vapaaehtoisuus

Osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit keskeyttää osallistumisesi koska tahansa. Mikäli keskeytät osallistumisen tai peruutat suostumuksen, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näyttöitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimustuloksia ja kerättyä aineistoa voidaan käyttää ja hyödyntää sellaisessa muodossa, jossa yksittäistä tutkittavaa ei voida tunnistaa. Tutkimuksen valmistuttua, se toimitetaan myös tutkimukseen osallistuneille luettavaksi.

Tutkimus toteutetaan verkkokyselynä. Vastaamiseen kuluu aikaa noin kymmenen minuuttia.

Kysely sulkeutuu 31.8.2022. Linkki kyselyyn;

<https://link.webpolsurveys.com/S/F66B3DA592F06D72>